

Text **MUDr. Martin Kuciel**

V biokvalitě se dá sehnat stále více druhů potravin

Bio přibývá

Přestože biopotravin na našem trhu přibývá, zejména kvůli vyšší ceně si kupuje biopotraviny zatím pravidelně jen asi 5 procent spotřebitelů (převážně ženy, vysokoškoláci, lidé mladšího věku), dalších 25 % spotřebitelů občas.

- **Větší spotřebě zatím brání vyšší ceny,** které u některých výrobků dosahují až pětinasobku ceny oproti konvenčním potravinám. Spotřeba biopotravin loni dosáhla asi 126 korun na hlavu, ale odborníci odhadují, že do roku 2010 se toto množství zpětinašobí. I tak již objem obchodu s biopotravinami dosáhl miliardy korun.

- **Většina biopotravin (60%)** zatím pochází z dovozu. Nicméně na konci října 2008 hospodařilo v ČR ekologicky již 1802 zemědělských podniků, to je téměř o 500 farem (27,7%) více než na začátku roku.

- **Výměra zemědělské půdy obhospodařované ekologicky** dosáhla 338 722 ha, to představuje téměř 8% z celkové výměry zemědělské půdy.

- **Kvalitní vinaři** přecházejí na ekologickou produkci; mezi nejrychleji se rozšiřující ekozemědělské plochy patří vinice, jejichž výměra se v loňském roce zvýšila o 70%.

- **Počet registrovaných výrobců biopotravin** se zvýšil z 253 na konci roku 2007 na 410 v říjnu 2008, což znamená nárůst o 62%.

Zdroje a další informace:
www.bezpecnostpotravin.cz
www.organicconsumer.com
www.slowfood.com
www.bioliga.cz
www.bioinstitut.cz
www.greenmarketing.cz
www.agronavigator.cz/ekozem

Jak se vyznat v lokální zelenině?

Současná výživová „příkázání“ žádají pořádnou porci ovoce a zeleniny. Každý den alespoň půl kilogramu. Musíme do sebe přece nasoukat dostatek antioxidantů a vlákniny, abychom naši civilizaci přežili ve zdraví. Moderní obchod a zásobování zřejmě asistují. Neustálý hučící proud nákladních lodí, letadel a kamionů sviští z jednoho kontinentu na druhý. Vše jen proto, aby náš nákupní košík při procházce supermarketem zářil pestrostí a barvami.

Na zemi původu ani na ročním období nezáleží, hlavně když budeme mít rajčata a jahody po celý rok. Je už pomalu jedno, jak plody chutnají, hlavně když jsou krásně vybarvené a za dobrou cenu. Situace dochází až do takových extrémů, že i zelenina, která je v naší zemi zrovna v sezoně, se dováží. Kvalita takových plodin navíc není vůbec podřízena chuti a výživovým hodnotám. Prioritou je cena a odolnost při transportu. Pokud tedy zrovna nemáte vlastní zahrádku, možná i vy patříte do skupiny konzumentů, která si nechala vnutit toto pojetí výhodné spíše pro producenty a obchodní řetězce.

Novým trendem je podporovat alternativní, ekologickou produkci. U nás jdou na rozvoj biozemědělství finance z rozpočtu ministerstva zemědělství a podporu má i v rámci Evropské unie. Biopotravina v ideálním pojetí je vyprodukovaná lokálně, ekologicky šetrným způsobem a ve vysoké kvalitě. S touto extra péčí, marketingem i přísnou certifikací ale souvisejí vyšší ceny, které běžný spotřebitel není schopen akceptovat. V konečném důsledku to opět podporuje levný dovoz a skoro až průmyslově vyprodukované biopotraviny.

Existuje jiné řešení? Pro přemýšlivého spotřebitele určitě ano. Stačí si uvědomit, že lokální zdroje stále existují. V Česku fungují tisíce drobných zemědělců a stovky malých farem. Produkují vše od mléčných výrobků přes maso až k sezonní zelenině a ovoci. Nemají peníze na reklamu, hůře se hledají a taky si za jejich výrobky musíte přijet. Výměnou ale dostanete potraviny, která vznikla u nás a prošla lidskýma rukama. Nemusíte u ní studovat štítek se složením ani zemi původu. Jen si ji musíte objevit sami. ■

Text **Pavel Kočíčka**

Ekostatek Vlkaneč

Do pátku pošlete objednávku a v pondělí si můžete na třech místech v Praze vyzvednout zeleninu ze statku, který prošel ekologickou certifikací. V zimě je nabídka produktů omezená na brambory, řepu, pastinák, mrkev, giganty a dýně hokaido. V sezoně je naopak nabídka zeleniny velice široká a navíc doplněná o ovoce a bylinky. Majitelé každé pondělí rozesílají mail s nabídkou dostupných produktů, které se dají objednat a následně vyzvednout. Kromě statku Vlkaneč lze produkty odebírat také ve Vinotéce Šmerák, Na Slupi 14 v Praze 2, v úterý v prodejně Bioatak v Jirěčkově ulici na Letné a v prodejně Vozembouch na Sofijském náměstí 11 v Modřanech. www.preklad.cz/ekostatek/index.html

Žádejte certifikát

Každý výrobek s označením bio musí mít doložitelný certifikát. U průmyslových výrobků musí být certifikát uveden přímo na obalu biopotraviny, potom je 100% záruka, že je výrobek pravý. Zatím se nevyskytl případ falšování. Ale certifikát musí projít i zelenina a každý ekologický zemědělec je pravidelně kontrolován, včetně namátkových a neohlášených kontrol. Prodejce biozeleniny musí mít příslušné certifikáty k dispozici. Pokud máte pochybnosti o původu zeleniny, certifikát si vyžádejte.

Potravinová banka

Cenově nejdostupnější přístup k biopotravinám ve městech je přes takzvané potravinové banky. Ty vycházejí z principu, že zemědělci z farem neradi dodávají jednotlivcům, ale raději prodejnám nebo skupinám, které jsou ochotné odebrat větší množství zboží. Potravinové banky zakládají skupiny lidí, kteří mají zájem o levnou biozeleninu. V každém městě se však musí najít osoba správce, ke které se potraviny dovezou a od které si potom zboží odebírají jednotliví členové banky – družstva. Jedna taková banka je například v Brně v centru Hnutí Brontosaurus. Momentálně ještě stále přijímají nové členy a navíc podporují lidi, kteří chtějí potravinovou banku sami založit.

[HTTP://AKCE.BRONTOSAURUS.CZ](http://akce.brontosaurus.cz)

Biokosmetika

Saloos je jedním ze sedmi českých výrobců, kteří získali certifikaci Certifikovaná přírodní kosmetika bio. Certifikaci získal jako vůbec první firma u nás. Dnes nabízejí řadu krémů a krémy určené pro atopiky. V nabídce mají například rakytníkový balzám omezující tvorbu vrásek. Velmi účinný je konopný balzám bioKarité na kožní onemocnění, akné, ekzémy a lupénku. Regeneruje po ozařování, popáleninách a drobných poraněních. Balzám je bez parfemace, tudíž je vhodný i pro malé děti. www.saloos.cz

Foto vlevo: archiv LB, foto vpravo: archiv firem, Dreamstime a archiv LB